

~~Justitsministeriet~~ ~~Justitsministeriet~~
~~Justitsministeriet~~ ~~Justitsministeriet~~
~~Justitsministeriet~~ ~~Justitsministeriet~~

~~Administrationsafdelingen~~ ~~Administrationsafdelingen~~ ~~Administrationsafdelingen~~
~~Administrationsafdelingen~~ ~~Administrationsafdelingen~~ ~~Administrationsafdelingen~~

Dato: ~~1. marts 2005~~ ~~1. marts 2005~~ ~~1. marts 2005~~ ~~1. marts 2005~~ ~~1. marts 2005~~ ~~11. april 2005~~

Kontor: ~~Budget- og Planlægningskontoret~~ ~~Budget- og Planlægningskontoret~~ ~~Budget- og Planlægningskontoret~~ ~~Budget- og Planlægningskontoret~~ ~~Budget- og Planlægningskontoret~~

Sagsnr.: ~~2005-020-0015~~ ~~2005-020-0015~~ ~~2005-020-0015~~ ~~2005-020-0015~~ ~~2005-020-0015~~

Dok.: ~~LHL40007~~ ~~LHL40007~~ ~~LHL40007~~ ~~LHL40007~~ ~~LHL40007~~

O P L Æ G

til

målsætninger for sagsbehandlingstiden i voldtægtssager

1. Baggrund

Den 4. juni 2004 vedtog Folketinget Folketingsbeslutning nr. B 82 om forbedring af voldtægtsoffers retsstilling før og under retssagen. Det fremgår heraf, at sagsbehandlingstiden for voldtægtssager skal nedbringes og på samme måde som for voldssager være omfattet af en konkret målsætning for sagsbehandlingstiden.

Den eksisterende ordning vedrørende voldssager indebærer, at der er fastsat særskilte målsætninger for sagsbehandlingstiden ved politiet og anklagemyndigheden, ved domstolene og i kriminalforsorgen.

Voldtægtssager kan ikke umiddelbart sammenlignes med voldssager, idet voldtægtssager generelt er vanskeligere at efterforske og indebærer flere tidskrævende efterforsknings- og sagsbehandlingsskridt end voldssager. I voldtægtssager vil der således ofte kunne være behov for flere genafhøringer, indhentelse af retsmedicinske erklæringer, DNA-undersøgelser samt gennemførelse af mentalundersøgelser og – i forbindelse med eventuel afsoning af fængselsstraf – for nærmere undersøgelser med henblik på visitation til behandling efter de ordninger, der gælder for sædelighedskriminelle.

De omhandlede forhold må indgå ved fastsættelsen af målsætninger for sagsbehandlingstiden på voldtægtsområdet, idet der ikke bør opstilles frister, som er så korte, at de enten må tilsidesættes i et betydeligt antal tilfælde eller kan føre til, at sager fremmes på et grundlag, som medfører en væsentlig risiko for, at skyldige går fri eller at uskyldige dømmes. Omvendt må frister for sagsbehandlingstiden naturligvis søges fastsat således, at målsætningerne kan sikre den ønskede opmærksomhed om prioriteringen af sagerne og kan medvirke til at nedbringe sagsbehandlingstiden.

I voldtægtssager vil situationen samtidig ofte – og betydeligt oftere end i voldssager – være den, at sigtede er varetægtsfængslet, hvorfor sagerne allerede af den grund vil være højt prioriteret og undergivet særlige krav til hurtig behandling.

Justitsministeriet har drøftet den nærmere tilrettelæggelse af en konkret ordning vedrørende behandlingen af voldtægtssager med politiet og anklagemyndigheden, domstolene og kriminalforsorgen.

Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at målsætninger for sagsbehandlingstiden i voldtægtssager vil kunne fastsættes som nedenfor beskrevet, således at der også på dette område etableres en ordning med frister for sagsbehandlingen ved henholdsvis politiet og anklagemyndigheden, domstolene og kriminalforsorgen – svarende til den eksisterende ordning i voldssager.

2. Afgrænsning af ordningen

Justitsministeriet finder, at en ordning på dette område generelt bør omfatte alle sager om overtrædelse af straffelovens § 216 ~~og eller forsøg herpå, jf. § 21~~, herunder sager om overtrædelse af straffelovens § 216, jf. § 224 (anden kønslig omgængelse end samleje) og § 216, jf. § 225 (kønslig omgængelse med en person af samme køn).

Ordningen bør – i lighed med ordningen for voldssager – omfatte sager, hvor hovedforholdet er en overtrædelse af en af de ovenfor nævnte bestemmelser. Som følge af voldtægtskriminalitets særdeles alvorlige karakter vil dette selvsagt oftest være tilfældet, og ordningen vil således også skulle omfatte sager, hvor der er begået anden kriminalitet i tilknytning til voldtægten

– eksempelvis frihedsberøvelse af offeret eller efterfølgende trusler mod offeret – idet sådanne lovovertrædelser ikke i sig selv kan antages at påvirke behandlingen af voldtægtssagen væsentligt. Endvidere vil ordningen ~~naturligvis~~ skulle omfatte sager, hvor der i øvrigt måtte indgå forhold vedrørende mindre alvorlig kriminalitet begået uden sammenhæng med voldtægtsforholdet. hvis karakteren af disse forhold ikke medfører en særlig omfattende og langvarig efterforskning.

Tilfælde, hvor en sag – udover et voldtægtsforhold – omfatter anden alvorlig kriminalitet eventuelt begået uden sammenhæng med voldtægtsforholdet, og hvor denne kriminalitet i væsentlig grad vil have betydning for behandlingen af sagen, eksempelvis røverier, anden grovere berigelseskriminalitet eller adskillige voldsforhold, vil derimod ikke være egnede til at indgå ved vurderingen og fastsættelsen af de målsætninger, der i øvrigt bør tilstræbes for behandlingen af voldtægtssager. Sådanne sagskomplekser bør derfor ikke omfattes af ordningen. Det bemærkes dog, at de nævnte forhold ikke vil have betydning i forhold til målsætningerne for Kriminalforsorgen.

Det er endvidere Justitsministeriets vurdering, at ordningen – som det også er tilfældet med ordningen for voldssager – bør omfatte alle de voldtægtssager, der ved domstolene behandles som byretssager. Herved vil ordningen komme til at omfatte langt størstedelen af alle voldtægtssager. De sager, der behandles ved nævningeting for landsretten, er enkeltstående og vil oftest omfatte anden alvorlig kriminalitet af væsentlig betydning for sagens behandling, f.eks. drab eller forsøg herpå i forbindelse med voldtægten. Sådanne særligt tidskrævende sager vil derfor som ovenfor anført ikke være egnede til at indgå ved vurderingen og fastsættelsen af generelle målsætninger for behandlingen af voldtægtssager.

3. Målsætning for politiet og anklagemyndigheden

En række forskellige forhold vil som indledningsvis omtalt kunne være af afgørende betydning for den tid, der medgår til politiets efterforskning og anklagemyndighedens behandling af en voldtægtssag. Sagsbehandlingstiden i voldtægtssager vil derfor i høj grad bero på – og kunne variere meget betydeligt efter – hvilke af sådanne forhold, der indgår i den enkelte sag.

Det ville på den baggrund kunne overvejes, om en generel målsætning for sagsbehandlingstiden i voldtægtssager eventuelt burde fastsættes således, at der blev foretaget fradrag for særlige, langvarige led i sagsbehandlingen, eksempelvis DNA-profilanalyser og mentalundersøgelser. Ved vurderingen af en sådan ordning må imidlertid indgå, at den vil være mindre egnet til at give et reelt billede af sagsbehandlingstiden, herunder som den opleves af offeret, og at det i øvrigt vil kunne være vanskeligt at opgøre den tid, der i givet fald skulle fradrages, idet sagsskridt af den omhandlede karakter i de fleste tilfælde helt eller delvist vil blive søgt gennemført sideløbende med anden sagsbehandling.

Justitsministeriet finder derfor, at målsætningerne bør fastsættes for den samlede sagsbehandlingstid uden sådanne fradrag for bestemte led i sagsbehandlingen, og at der ved fastsættelsen af målsætninger i stedet (og alene) bør sondres mellem sager, hvor der skal gennemføres mentalundersøgelse og ske forelæggelse for Retslægerådet, og sager, hvor dette ikke er tilfældet.

Sagsbehandlingstiden vil som for voldssager skulle regnes fra tidspunktet for identifikation af den formodede gerningsmand (sigtelsestidspunktet), og til sagen fremsendes til retten til domsforhandling.

Målsætningen for den samlede sagsbehandlingstid ved politiet og anklagemyndigheden bør på den baggrund efter Justitsministeriets opfattelse som udgangspunkt kunne fastsættes til **60 dage**, og målsætningen i sager, hvor der skal gennemføres mentalundersøgelse og ske forelæggelse for Retslægerådet, til **4 måneder**.

Rigsadvokaten har påpeget, at man må være opmærksom på, at sådanne målsætninger i givet fald i en række tilfælde ikke vil kunne opfyldes, idet gennemførelsen af nødvendige undersøgelser, eksempelvis DNA-profilanalyser, i sig selv vil kunne have en sådan varighed, at målsætningen overskrides, eller fordi en sag kan omfatte flere forhold og/eller gerningsmænd, og derfor vil særligt tidskrævende.

For at sikre en prioritering af og nedbringelse af sagsbehandlingstiden i voldtægtssager er det imidlertid Justitsministeriets vurdering, at der i første omgang bør fastsættes de angivne målsætninger for den samlede sagsbehandlingstid ved politiet og anklagemyndigheden. De forhold, som Rigsadvokaten har peget på, må efter Justitsministeriets opfattelse fremhæves og indgå i forbindelse med vurderingen af målsætningernes opfyldelse, jf. nedenfor under pkt. 6. I lyset heraf vil det på et senere tidspunkt kunne overvejes, om ordningen bør tilpasses yderligere, så der i højere grad tages højde for sådanne forhold.

4. Målsætning for domstolene

En målsætning for sagsbehandlingstiden ved domstolene bør i voldtægtssager – som i voldssagerne – omfatte den tid, der medgår fra rettens modtagelse af anklageskriftet (eller i tilståelsessager retsmødebegæringen) og indtil domsafsigelsen.

De særlige forhold, der i voldtægtssager vil kunne have betydning for sagsbehandlingstiden ved politiet og anklagemyndigheden, vil efter omstændighederne tilsvarende kunne indebære en forlængelse af sagsbehandlingstiden ved domstolene. Det gælder navnlig i forhold til gennemførelsen af en eventuel person- eller mentalundersøgelse i tilfælde, hvor spørgsmål herom opstår i forbindelse med rettens behandling af sagen, eller hvor undersøgelsens resultat eller Retslægerådets udtalelse endnu ikke foreligger ved rettens modtagelse af sagen.

Herudover vil der naturligvis under den retlige behandling af en sag kunne opstå spørgsmål om andre sagsskridt, f.eks. gennemførelse af supplerende bevismæssige undersøgelser. Der vil også i voldtægtssager som i andre sager være tilfælde, hvor udeblivelse, lovligt forfald eller forsvarerskift kan have væsentlig betydning for sagsbehandlingstiden.

Justitsministeriet finder – på samme måde som med hensyn til målsætningerne for politiet og anklagemyndigheden – at sådanne forhold vil kunne fremhæves og indgå i en vurdering af målsætningernes opfyldelse, og at det på grundlag heraf i givet fald må overvejes, om der mere generelt kan være behov for at tilpasse ordningen for så vidt angår målsætningerne for domstolenes sagsbehandling på dette område.

Det er på den angivne baggrund Justitsministeriets opfattelse, at en målsætning for sagsbehandlingstiden ved domstolene bør fastsættes til **37 dage** (30 dage til berømmelse og 7 dage til domsforhandling) svarende til målsætningen i voldssager.

5. Målsætning for kriminalforsorgen

I en betydelig del af de voldtægtssager, hvor der efter domfældelse skal ske fuldbyrdelse af fængselsstraf, vil der i forbindelse med domsafsigelsen være blevet truffet beslutning om, at den domfældte skal være frihedsberøvet, indtil straffuldbyrdelsen kan iværksættes.

~~Direktoratet for Kriminalforsorgen~~ Det vurderes, at der herudover årligt vil være ca. 20 voldtægtsdømte, der er på fri fod efter dommen, og som derfor vil skulle indkaldes forlods til afsoning i forbindelse med en fastsættelse af målsætninger på voldtægtsområdet.

Direktoratet har oplyst, at en målsætning om, at indsættelse til afsoning skal ske inden 30 dage efter fuldbyrdelsesordren – svarende til ordningen i voldssager – foreløbigt vurderes at ville kunne gennemføres inden for rammerne af kapaciteten i visitations- og observationsafdelingen i Anstalten ved Herstedvester.

Direktoratet har dog samtidig peget på, at fastsættelsen af en sådan målsætning i enkeltstående tilfælde vil kunne betyde, at der kan være behov for at udskyde indsættelsen i visitationsafdelingen for enten de voldtægtsdømte eller for andre dømte, der er indkaldt hertil – afhængig af hvordan ordningen nærmere tilrettelægges – således at de pågældende midlertidigt vil få en ventetid til denne afdeling under almindelig afsoning eller under ophold i arresthus.

Det er imidlertid Justitsministeriets opfattelse, at der på det foreliggende grundlag bør fastsættes en målsætning om, at indsættelse til afsoning også i voldtægtssager skal ske inden **30 dage** efter fuldbyrdelsesordren.

Hvis det i praksis viser sig nødvendigt at udskyde indsættelser til visitationsafdelingen for voldtægtsdømte eller andre dømte, må dette indgå i en kommende vurdering af behovet for tilpasninger af ordningen på kriminalforsorgens område.

6. Indberetning og orientering

I forbindelse med fastsættelsen af målsætninger for sagsbehandlingstiden i voldtægtssager vil der skulle tilrettelægges en indberetnings- og orienteringsordning, som sikrer, at der følges op på, i hvilket omfang målsætningerne opfyldes, og som kan danne grundlag for en vurdering af, om ordningen på de respektive områder bør tilpasses, eller om der i øvrigt måtte være behov for nye initiativer med henblik på at nedbringe sagsbehandlingstiden i voldtægtssager.

Efter Justitsministeriets opfattelse vil en sådan indberetning og orientering mest hensigtsmæssigt kunne ske i sammenhæng med ordningen i voldssager, således at orientering om og vurdering af opfyldelsen af målsætningerne i voldtægtssager indgår i de årlige redegørelser til Folketingets Retsudvalg ~~— første gang ved udgangen af i år (for 2. halvår af 2005).~~ Da redegørelserne er baseret på data fra 1. halvår af det pågældende kalenderår, vil en samlet redegørelse til udvalget omfattende både voldssager og voldtægtssager kunne afgives til udvalget første gang ved udgangen af næste år. Der vil imidlertid forinden kunne afgives en særskilt redegørelse om behandlingen af voldtægtssager baseret på data fra 2. halvår af 2005.

Udmøntningen af den skitserede ordning vil som i voldssagerne ske ved nærmere forskrifter fastsat på de respektive områder af henholdsvis Rigsadvokaten, Domstolsstyrelsen og Direktoratet for Kriminalforsorgen.